

nyitó oldal
impresszum
beküldési feltételek
kapcsolat
vendégkönyv

Tartalom

1. oldal

próza, versek

Baranyi Ferenc: Én menjek el?
Fövényi Sándor: Itthon vagyok
Karaffa Gyula: Olyanok
Kolev András: Emberszabású
Lelkes Miklós: Kolontár iszapja
M. Laurens: Rég elmúltam...
Ódor György: Pontyosan
Pethes Mária: ezt a telet

2. oldal

próza, versek

Albert-Lóránt Márton: Nélküled
Arany Tóth Katalin: Oly közel vagy
Bányai Tamás: Londoni szín
Bodó Csiba Gizella: Talán ma
Bokros Márta: Voyage
Csepeli Szabó Béla:
"Aki" előtt letérdepeltem a hóban...
Debreczeny György:
mert ez nem olyan vers
Dobrosi Andrea: Ott lakom
Fetykó Judit: Bertí, meg azok a dolgok...
G. Ferenczy Hanna: Január
Kamarás Klára: Öreg öszvér töprengése
Kardos András: A hegedűs
Koosán Ildikó: Akkor meg minek
Lehoczki Károly: Ilus
Mille Ilona: Visszatérés
Nógrádi Gábor: A teknős Béreséknél
Nyakó Attila: Újévre
Péter Erika: Arcot rajzol a gyertyaláng
Pethő N. Gábor: Portré kommentár nélkül
Rada Gyula: Caesarhoz
Ricza István: December végén
Szegő Judit: Visszagondoló
Tiszai T. Imre: A temetés
Végh Sándor: Nagymama

3. oldal

klasszikusaink

Szabó Lőrinc
versek

4. oldal

gondolatok

Schilling Árpád
Kult 2016

Baranyi Ferenc
Én menjek el?

Én menjek el?
A tömjénfüst gomolyogjon odébb,
mert a templomban
az ördög vert tanyát?

Én menjek el?
Órástól a torony?
Nem pedig a harang,
amely Angelust kondít akkor is,
amikor félreverték?

Én menjek el?
Belzacár faláról
az írás tűnjön el,
nem pedig az ereklyék meggyalázója
a fal fedezékéből?

Hogyan mehetnék – éppen én – el?

Nem hagyhatom itt a pilisi dolinákat,
ahol megtanultam,
hogy magyarok, tótok bánata
mindigre egy bánat marad;

sem a nyíregyházi akácderdőt,
ahol már kölyökkoromban kiderült,
hogy nincs meggyőzőbb
a csend érvelésénél;

sem a dunai szél borzoló unszolását
a Vizafogó-parton,
ahonnet békés pecázók
haragvón seregletek át – ha kellett –
a Váci útra.

Hogy mire unszol MOST a Duna –
csak partján élve hallom.

Ezért (is) kell maradnom.

Fövényi Sándor
Itthon vagyok

nem érdekel másnak mit jelentett,
én ma élek, nekem másképpen fáj,

KÖNYVAJÁNLO

A

MERCATOR STÚDIO

kiadásában megjelent
e-könyvek innen is nyithatók

Bányai Tamás: Csikánó
Bittner János: Rohanj!
Fetykó Judit: A kapun túl
Fetykó Judit: Ablakvitéz
Fetykó Judit: Epreskert
G. Ferenczy Hanna:
A kereszt árnyékában
G. Ferenczy Hanna:

Túl a netovábbon
Kamarás Klára: Álmodok útján
Kamarás Klára: Letenyeyi fák
Kaskótó István: Számadás
Sárközi László: Csikágó
Sárközi László: Hellén szerenáda
Pápay Aranka: Örvények felett

A MEK-ről letölthető művek

Bodó Csiba Gizella: Válogatott versek
Bodó Csiba Gizella: Hoztam olajjagat.
Fetykó Judit: Az úton
Fetykó Judit: Hársfanyereg
Fetykó Judit: Rezenciók
Fetykó Judit: Szabad áramlások
Kamarás Klára: Anica
Kamarás Klára: Arcok a múltból
Kamarás Klára: Álmodok asszonya
Kamarás Klára: Derült égből...
Kamarás Klára: Mária lányai
Kamarás Klára: Miből lesz a cserebogár
Kamarás Klára: Napraforgók
Kamarás Klára: Orchideák
Kamarás Klára: Pepita füzetek
Kaskótó István:
A Petruccio házaspár
különös esete
Kaskótó István: Az öreg Joe
Kaskótó István: Életrajz
Lehoczki Károly: Az ismeretlen kert
Az ismeretlen kert, hangos változat.
Lehoczki Károly: Elgurult gyöngyök
Lehoczki Károly:
Hipermarket. (hangoskönyv)
Lehoczki Károly: Tenz
Lelkes Miklós:
Én már a nyárba vágyom át...
Nógrádi Gábor: Itt éltünk és haltunk
Péter Erika: Túlhordott ölelés
Végh Sándor: A csend hangjai

Munkatársaink Honlapjai

Arany-Tóth Katalin
Bányai Tamás
Csepeli Szabó Béla
Kajuk Gyula

Ignace Joseph Pleyel
Klarinet Concert
Allegro

Hazám, talán elhiszed, hogy szeretlek,
ezt mesélem utcáknak, tereknek,
rajtuk kívül kinek is mondhatnám.
itthon vagyok, panaszkodhatná sorsom,
itthon, e kétlépésnyi boldogságban,
sekély hatalom, de homlokomon hordom,
és nem vagyok néma, így most kell szólnom,
más hangok fecsegnek Oltban, Dunában.
én félcigány vagyok, de egész magyar,
habár fekete szívem néha hontalan,
hatalmas, ezért sok mindent eltakar,
hisz mert hisz, és bíz, mert bízni akar,
valamiért mégis oly boldogtalan.
csak bolyongtunk a szérűskertek alján,
a villámok sújtotta alvégeken,
itt mindegy, kinek milyen szín volt arcán,
apró kezek a tarka szoknyák rongyán,
a bogárszemekben szűkölt a történelem.

sosem érdekelt, ha szavakkal vertek,
majd visszaadja az Isten ügyis nekik,
ám itt legbelül, kik csak térképre letek,
azok cigányok, zsidók, oroszok vagy szerbek,
de a vér az vér, bárkié, a kurva Istenit.

Kamarás Klára
Kaskötő István
Ketykó István
Lászlóffy Csaba
Lehoczki Károly
Köves József
Nógrádi Gábor
Pápay Aranka
Péter Erika
T. Agoston László

Ajánlott Honlapok

Alkotóház
Canadahun
Ezredvég
Hetedhéthatár
Irodalmi Epreskert
Koday László
Magyar Elektronikus Könyvtár

...majd a PuPu,
ha valaki, hát
ő majd tudja!

próza, versek

Szerkesztő, próza: Kaskötő István
Szerkesztő, versek: Kamarás Klára

Kolev András
Emberszabású

Szemünk előtt haldoklik a mondat,
s mocsok-mocsárba süllyed el a szó.
A gondolat tükörképet vontat,
s papírra hány a kábult alkotó.

Bérelt helyén az első tíz között
följe húznak plasztik glóriát.
A társaság szmokingba öltözött,
s mellükre tűzik a primissimát.

Emberszabású itt a színvonal
s a mosdatásra törzsi szabály van.
S amit ma urambátyám elszaval,
holnaptól kapható nyomtatásban.

Pethes Mária
ezt a telet

jól meg kell jegyeznünk ezt a telet.
a keményített damaszthavat, a folytonos
fagyoskodást, amiről a magányra asszociál
az ember. vágyak émelyítő illatát és
a semmiképpen szúrós szagát, mintha
repülősőba szippantanánk, csak éppen
repülésről szó sincs. sőt, mintha még jobban

Ódor György
Pontyosan

Élek, haldoklok, olvasok és látok
itt-ott olcsó rímbe rótt badarságot,
elvet-hűséget bárgyún összegyűrve
egy zsebben, hogy a mustrát megkerülje.

Én meg sehol, vagy valahol talonban
horgászatok a jeges Balatonban,
nézem, nézem, hogy befagyott a lékem,
ami jó, azt nem javíthatom mégsem.

Hát akkor szervusztok, ti jó-pajtások,
hallgatom, ahogyan kommunisztok,
közben fogok még néhány finom halat.
Költőnek lenni itt nem kis faladat!

M. Laurens
Rég elmúltam...

Nagyon-régen elmúltam én már ötven,
de azóta is,
csupán a saját hátam áll mögöttem,

Próbáltam hátat fordítani neki,
ám azóta is
hajthatatlan nyakam, ezt nem engedi.

földhöz szögeznének a tények.
ezt a telet, amiben ezrek akadtak el az elnapolt
politikai parádékhoz vezető úton, jól meg kell
jegyezni, hogy zokszó nélkül tűrjük majd a nyár
fojtogató hevületét, és amikor harmadszorra
fürdünk meg saját levünkben, ne sóhajtozzunk
ezt már nem lehet kibírni. dehogynem, hisz tétlenül
nézzük azt is, amint a sötétség mágnese ereje
magához vonzza álmainkat.
új kezdetre éhezik a föld. Idegen nyelven
igéket tanul ragozni a szél. elkobzott
árnyékukat felajánlják a fák, csak valaki
vegye már le ágairól mohák szorítókötését.
hagymások özönlik el a kertet, nem tartják
be az ülésrendet. a levegő pilléreit tovább
csipkézi a fény. tócsában rekedt buborék,
kiszabadulsz ne félj.

Lelkes Miklós
Kolontár iszapja

Hosszú kezek kinyúltak,
s egyetértően jobbal,
markolt a jobbal együtt
áruló ál-baloldal...

...s áruló az a nép is,
melynek igazság nem kell:
hatalom előtt hajlong
felfestett sebhelyekkel...

Hazugság előtt hajlong,
hízeleg, sunyi, gyáva,
bár érzi: körülötte
Becstelenség Világa...

Én emlékszem. Te már nem?
Hiszed: maroknyi ember
vétkezett csak aranypéNZ
iránti szerelemmel?

Nem tagadom: lenézem
azt, ki ennyire balga...
Még ömlik, ömlik, ömlik
ránk Kolontár iszapja...

Fentről, palotasorsból
bár másképp szónokolják,
nyakig ott maró szennyben,
iszapban Magyarország!

(2015)

Pedig sokan fordultak már azóta,
de azóta se
akarok fordítva ülni a lóra.

Van, ki előlnek nevezi a hátult,
és azóta már
minden létezőt tagadva elárult.

Hiába próbáltam ezt megérteni,
mert azóta is,
a tiszta erkölcs, s hitem: nem engedi.

Igen-régen elmúltam én már ötven,
de azóta is:
a saját arcom van még a tükörben.

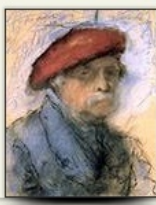

Karaffa Gyula
Olyanok

járnak mostanság az eszembe hogy az ember
csak ül csak üldögél nem beszél
oszt egyszerre csak kimond valami igazságot
vagy csak úgy valamit ami eddig nem volt
vagy volt de nem neki és nem így
nem így de eztán már igen
és hogy honnan kitől miért
mert olyan zavaros ha az ember csak ül
csak üldögél nem beszél
oszt egyszer csak kimond valami igazságot

de ugyanígy van ez például a találmányokkal is
az ember csak ül csak üldögél nem beszél
oszt egyszerre csak kimond valamit
akár ahogy azt az isten is tette elsőre
aztán megcsinálja elkészíti összerakja
és büszkén néz rá ha működik
ha nem akkor is mert a saját gyermeke
de ez is olyan zavaros ha az ember csak ül
csak üldögél nem beszél
oszt egyszer csak kitalál valamit

olyanok járnak mostanság az eszembe
hogy mindig csak az igazat kéne
már ha szólunk egyáltalán ebbe a szótlan világba
mikor csak üldögélünk a tévé előtt
csak a valódit kéne de mi lenne velünk
csak a képmutatás vezet a látszat
s tán ez a látszat a valóság maga
ahogy álmodjuk az érzéseket az ízeket az illatokat
ha belém szúrnának egy pengét
tán a vérem sem folyna el

Rippl-Rónai József

[vendégekönyv](#)

[következő oldal >](#)

Lehoczki Károly
Ilus

Ilus nyolcvanéves
biciklije hatvan
igen-igen messzire jár
valahol a Napban.

Lendít a pedálon
meggörnyed a válla
átsuhan a tetők fölött
halvány asszony-árnya.

Útjából a párja
fellegeket görget
leszakadó páragömbök
szanaszét pörögnek.

Beteg lábát nyújtva
kacsázik az égen
régimódi paripája
szikrát hány a kékben.

Hunyorog a reggel
mind aki csak nézi
szűk szeméből könnyet hullat
kedvesét igézi.

Ilus szűz tavaszban
Ilus büszke nyárban
Ilus tovakerekezik
őszen januárban.

Bányai Tamás
Londoni szín

Ördög Feri a repülőtéren várta, s autóval vitte egyenesen a Covent Garden közelébe. A piacot, vagy inkább csarnokot, gyalog közelítették meg. Ádám gyönyörködve bámulta a nyüzsgő embertömeget, a helyiek és turisták sodró áradatát. Úgy érezte egy mesevilágba csöppent.

– Az élet áll most teljesen előttem! – kiáltott fel.

Ördög Feri gúnyosan mosolygott.

– Így tetszik mindenkinek, aki először jár itt. Mintha fentről tekintetének a világra, s képzeletük görbe tükre csak a lenyűgözőt láttatja velük.

– Gúnyolódsz? – kérdezte Ádám. – Pedig hidd el, első látásra is szebb világ ez, mint az otthoni. Bármerre nézek, kulturált jólét kerül a szemem elé.

Nyakó Attila
Újévre

Vége van végre már ennek az esztelen évnek,
nyugszik a téboly, petárda se robban a kézben,
nézem az űrt, nem az ember, a rendszer a részeg,
korrektoraik már dolgoznak nagy bőszen e részen.

Álmaim élem, rossz érzések sarokba hajítva hevernek,
az se zavar, hogy a lencse is el lett sózva veszettül,
s a szétfoslott virslik torzói felett se kesergek,
tudván, a múlt volt, de lesz itt jövő tavalyon túl.

Alszik a metró is, pajkosan készül a holnap füstre,
csak a hólapátáros sírdogál ébren a boltban,
lassan hamvad a tegnap még izzó zsarátnokok üszke,
ó, régi nagy telek elveszett szelleme hol van?

Mint filmhíradók hólepte tájain sercegő nóta,
bakelitbe zárt hangként zsong az agyamban az ének,
erre a képre vártam már hosszú napok óta,
hogy boldog újévet kívánhassak vele néktek!

Dobrosi Andrea
Ott lakom

Ott lakom, ahol a vasrácsokat
mindig más lakók kezei fogják,
ahol a liftben a kulcszörgésre
unottan ugatnak rám a kutyák.

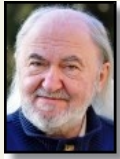
Ott lakom a dübörgés közepén,
hol nem nő se borostyán, se pázsit,
ahol én lakom, mindenki rendes,
míg nincs otthon, biztos nem anyázik.

Ott lakom a szórólapok között,
hiába tiltják postaládán,
ahol a kaputelefon hangja
mindig változó dallamot szór rám.

Elkísérnek falon festékpacák,
folyosó, lépcső, rajtuk lábnyomok,
ott lakom, hol mindig megtalálni,
ha annyit mondanék: otthon vagyok.

– Ismerkedj előbb, s mihamar meglátod, mocsár lesz a tiszta tóból. De szomjas lehetsz, gyere, igyunk valamit.

Noha biztatni erre szükségtelen volt, Ádám mégis megállt, olykor több lépésre is elmaradt barátjától. Képtelen volt betelni a látottakkal. Álmélkodásának a White Lion Pub ajtónállója vetett véget.

Nógrádi Gábor
A teknős Béreséknél

Kilencven év alatt
a Béres család telkén
láttam megereszkedni
diónyi melleket,
s bénultan sírni vad férfiakat,
kiknek egy élten át
e melleken kívül
nem volt egyéb gyönyör.
És úgy birkóztak mégis
földdel, állattal, sorssal,
mintha isteni léteket
szántak volna maguknak,
örök időt, erőt
bizonytal birtokolva.

Gyermek mászott a porban,
s újra ott szélütötte,
hogyan eltelt az idő.

Öcsi, Jani, Pityu, Juli és Manyika,
hol vagytok játszótársak?
S hol vagyok én, ki páncélt
növesztettem a végzet
gyilkos dárdái ellen?

Koosán Ildikó
Akkor meg minek

nem járhat ott az évekhez bilincselte;
az idő börtönrácsain beszökő fényben
ne hajtson hát rügyet az újraélés
nosztalgijára! minek is volna újabb esély,
a táj örökzöld színeit a dér ezüstje járja,
ismerős utakon idegen szánok siklanak,
képe is messzelátólcenszen át érkezik
a létezés egyre szűkülő látóterébe;
kiszáradtak az Aranyparmen-, Batul-,
Húsvéti Rozmaring- termő kertek,
cerberusok őrzik a gesztenyések edenét,
kesernyész- hús avar s a napsütött fenyők
mákonyos gyantaillata elérhetetlen;
akkor meg minek az albumlapokat
naponta nyitogatni a Bodító képeivel,
látni, ahogy a csendes tó partja föl
csipkés lombárnyékot himbálnak a fák;
visszaidézni a Rozsály sziklatetőit
havasi cserjék, virágok káprázatát;
minek a tegnapi lábnyomába eredni
s esernyőként óriás lapulevéllel
a hirtelen zápor elől összebújva
látni, hogyan kortyolják, nyelik magukba
a Nap elé csüngő felhőkből számoza-

Január
1926-2007

Ezer konok
kiscsepp kopog,
árad, terül,
tócsába gyűl.
Zúg, riogat,
hó-rongyokat
cibál a szél
–még itt a tél.

A kert komor,
csupasz bokor,
ázott madár-
tavaszra vár .
De semmi jel,
fény nem felel
–a szürke ég
kék lesz- e még?

Millei Ilona
Visszatérés

Kövekből kirakott kopár út
végére jutottam.
Lábaimnál örvénylő a lét
és örök.
Kitárt karomban álmaim,
amikkel együtt repülök.

Mögöttem az eső, a szél, a víz, a nap,
ember nélküli törvényről vallanak.
Őrzők állnak köröttem, fénylő
csillagok,
kövekből kirakott kopár út
végére jutottam. Visszafordulok.

T. Ágoston László
A rémálmok fejlődéstörténete

Az anyja szölte, hogy igyekezzen, mert sötétedés előtt haza szeretne érni. Különben is ideje lenne már végre megtanulnia egy ilyen nagy fiúnak, hogyan kell megkötni a cipőfűzőjét, mert az ő ügyetlenkedésén nevet a fél óvoda. Igen? És miért csak a fele? A többiek nem érnek rá, vagy talán meg-betegedtek a délutáni alvás alatt? Lehet, hogy ő is azért nem találja a cipőjét, mert beteg? A dadus meg azt mondja, hogy nem is volt cipője, mert szandál-ban hozta be reggel az apja. Na, ugye, hogy nem is ő az ügyetlen, hanem csak az anyának fogy el mindig a türelme... Meg játszani se akar vele. Ez a dadus mindig megengedi, hogy átölelje a lábát. Meg olyat is játszik vele, hogy széttárja a karját, leguggol, és azt mondja, hogy „na, ki jön az én vá-ramba?” Az anya állandóan siet. Reggel rohanni kell a dolgozóba. Délután rohanni kell a vásárlóba, és ott mindig elveszik a polcutcában. A múltkor is egy kék ruhás bácsi vitte ki oda, ahol a szatyorba rakták a nénik, meg a bá-csik, amit bent leszedtek a polcraól.

Tovább a teljes szöveghez>>>

s áfonyamezők a szivárvány színes
esőcseppjeit... nem járhat ott az évekhez
bilincselte...akkor meg minek visszaidézni a
régmúlt varázssos fényeit, akkor meg minek?

2015.

Pethő N. Gábor
Portré kommentár nélkül

Fekete, szürke kockalapokon,
csoszog egy élőholt, arcán szent iszony,
kacsintós örömmel, hisz itt a nap fénypontja:
koffeinért áll a sor – zúg az automata.

Délután infúzió és orális csodák,
„édes húgom, nem jöttél! Számítottam rád.”
A falhoz, persze mindig a falhoz beszél.
Háta mögött rebesgetik: megütötte a szél.

Dekkekre vadászik, forgat ponyvát, s krimit,
néha-néha fejéhez kap: hogy' hagyhatták itt?
Fekete, szürke járólapokon,
csoszog egy élőholt, arcán szent iszony,

s valami kacsintós öröm, mert reásütött a Nap,
ma reggeltől kiharcolta: tejeskávét kap.
Ingyen ám! Sőt, az osztály megszállott dolgozói
markába csúsztatnak bagót: ne kelljen dekkezni!

Ki tudná már, mióta nőtt hozzá a házhoz,
kívánni sem kívánt sokat, temessék tölgyfájához.
De hirtelen elkezdtek tanácskozni a „vének”.
...hogy-hogy nem, az öregember immár padon ébred...

Bokros Márta
Voyage

Ahol az élet
nélkülem
mendégélget
eljöttem
nézelődni
diákevek színterére
nem a régi
se ő se én de
mégis egymásra ismerünk mi
én szorongás-kitinpáncélt levette
felnőttként végre
ő hazugságon csaláson kapottan
megkopottan
mégis szeretve.

Tiszai T. Imre
A temetés

A gyászmenet elindult a ravatalozótól, lassan,
méltóságteljesen, csendesen. Az őszi szél hangján kívül csak János

Kamarás Klára
Öreg öszvér tőprengése

... megállnék. Ez már kaptató,
öreg öszvérnek ilyen nem való.
Sok a kanyar. Szakadék, vagy csak árok?
Éjjelre szállást, gazdám, hol találok?
Lesz forrás, fű is egy falás?
Jaj, mennyi útelágazás...!
Én nem tudom, melyik, hová vezet...
de láthatunk-e sorsot, végzetet?
Ne vedd le terhem! Míg viszem a málhám,
talán nem a mézszáros bárdja vár rám.

Rippl-Rónai József: Fiala nő rózsával

Bodó Csiba Gizella
Talán ma

Reggelente mikorra összerakom
Minden csontom, mit tekergettem,
Mint a Rubik-kockát,
A gerlék akkorra elduruzsolták
A köszöntőt, orosz földből származó
Nyírfá ágon.
Már csak a kávémat várom,
Mikor a kukás kocsis belerondít
A csicsergő csendbe,
De minden rendbe'
Hisz a világ zajok-csendek főzete,
Por és oxigén szőnyege,
Lazán összekötött csokor,
Hullámzó galagonya bokor,
Mint reggeli hírekben a politika,
Min este már átvágtatott, nyesett,
Vágott a tisztelt hallgató,
S az esti krónika.
Most bekacsint az új reggel,
Megemelem takaróm; hát legyen
Új napom, nézzünk szembe egymással,
Mit tudok kezdeni én a mával,

bácsi kisebbik lánya zokogása hallatszott amint néha csendesült a szél zúgása.

A lélekharang csilingelése kísérte az öreg pap mormolva mondott imáját. Hadarta a szövegét, csak a megszokás vezérelte. Nem tartotta igazi keresztyénnek soha Jánost. Nem az iszákosságát ítélte el – ő maga is rendszeresen dézsmálta a misebort és elfogadta a jóféle kisüsti házfőzeteket is – de azt már nem fogadta el, hogy 82 éves kora ellenére is hajkurászta a nőket, igaz a felesége már 30 éve halott volt. Az öreg pap mindig azt mondta, hogy már neki is mellette a helye. Hát most odatartott – végre.

Tovább a teljes szöveghez>>>

Debreczeny György mert ez nem olyan vers

Agócs Sándor Lepkék a könyvtárszobában c. verse nyomán

anyám a könyvtárszobák
elrepültek lepkeszárnyakon
ment-e a fel- és a levonulási terület
által a világ tolatómozdonya elébb
csak osonunk a falak mentén
a szöveg alatt lapulva
szöcskelábakon jön el az idő
a nagy ugrások ideje
a szobafestők percek alatt
kipingálják a könyveket
a könyvfestők egy pillanat alatt
létrára másznak
minden egyes festőt
fognak és belenéznek
olvasom egy könyvben
és a csirizhez odaragadok

anyám csak könnyelmű
ígéret volt a máglya
rakás
a cukrászdában nincsen könyvrakás
de hát ez így sose kezdődik el
mert ez nem olyan vers
végre talán kitavaszkodnak
a frissen festett könyvtárfalak
könyvtárbogarak könyvtárhangyák
és könyvtári lepkék
pedig beiratkozhattak volna télen is
ne öntsd a lazúrfestékbe a sört
épp most próbálom megalapozni
dipszomániámat
fal alatt szőnyeg mellett lapulva
köszöntem szépen a lapulevélnék

parányi lett megint ez a csokiparány
de én nem parázok édesanyám
ment-e az ígéretek ígérvények
a tértivevények által a világ elébb
és nem kezdődik el a vers soha sem
vagy sose lesz vége ha mégis
meglepő hogy az időtlenség
az időtlenség ma is mennyire időszerű
frissen festett könyvtárfalakra
nem győzöm felhordani a tavaszt
a könyvtárakba váratlanul
beözönlenek az olvasók
és a könyvtárakból váratlanul
kiözönlenek a lepkék
a hangyák és a kékre pingált

S a Ma mit kezd majd velem,
Ha alkatrészeim kockába rendezem,
Hisz mindenhez dupla idő kell már,
De nem engedhetem, hogy a színek
Ne találkozzanak a sarkokon,
Hiszen minden ki van találva,
Kicsit még forgatom;
Talán Ma!
Talán Ma?

Szegő Judit Visszagondoló

Új év jött, tétován elment mellettem az élet.
Kalapot emel, s a parkett alatta megreccsen.
Sötét kendővel lefedett hétköznapi arcán
Ha figyelek, kis régi fény halványan felsercen.

Megharcolt éveim mögé bújtak el a szavak.
Olykor-olykor mégis felüvölt őszült magányom.
Visszhangzó rezonanciája torz mosolyt vibrál
Álmatlan, lucskosan önpusztító éjszakákon.

Ingoványos tájon járok, honnan nem jön a szó.
Jövöm vígságos kísérteteit már nem várom.
Száraz őszi levélként peregnek le a napok.
A múlt mintha nem valóság lett volna, csak álom.

Kardos András A hegedűs

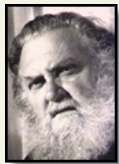
Szerelem táncol
hegedűm húrján,
szép,
szombati ruhámban
muzsikálok.
Jönnek, jönnek, jönnek a lányok,
lila akácok.
"Lila akácok."

Kalapom várja
sikerem díját,
ősz
asszonyom ünnepel
vacsorával.
Koppan, koppan, koppan az érme,
selyem terítón
lila virágok.
"Lila akácok."

Türelem épít
palotát, szépet,
jaj,
hányadszor könyörög
szerenádom?!
Mennek, mennek, mennek a lányok,
lila felhőben
selyemvirágok
"Lila akácok."

kis fekete bogarak

pedig egész éjszaka
szedegettük őket a takaróról

1924-2013

Csepeli Szabó Béla
"Aki" előtt letérdepeltem a hóban...

Kedves, te jól tudod, hogy én,

- vert bár nem egyszer nyers, jeges tél, -
még a legkínzóbb gondjaimban sem
hódoltam senkinek se,-

de te! Micsoda téli délelőtt! Öt perce sincs, hogy
ég és föld előtt - e csópp virág előtt
a havas domb tövéén, letérdepeltem én!
Nézd, hóvirág!

Mily büszke, szép! Fehér harangján
szinte ég, vakít a tisztaság!

Figyeld csak: a jég s hó ellenében, mily
zengve-zúg belőle a fenséges önérzet,
hogy "íme, itt vagyok! Élek!"

S meghirdetem - a téli szél hiába tép -
a tavasz eljövételét!"

Jőjj hát,
jőjj, jőjj, siess kedves! Hallgassuk,
mit harangoz ez a kis nevető hős, derűs próféta,
égi követ,
aki bár sohasem érheti meg a májusi lobogást,
mégis, lám bennünk és mindenkben,
tomyoknál ékebben, zúgja, harsogja fennen
a szerelmet és a megújodást!

Arany Tóth Katalin
Oly közel vagy

Oly közel vagy, hogy szinte félek.
Ó, mondd, álmaim mit mesélnek?
S hallod-e a csalogány dalát,
Mí ékesen szól odaát?

Ó, kedves, csak ülj ide, kérlek.
Csak szoríts magadhoz, úgy félek...
Súgd halkán, hogy még mindig élek,
Akkor is, ha már nem remélek.

Zsidov Magdolna
Első szerelem kétszer

Abban az évben, ami nem is olyan régen volt, történt egy, s
más dolog. Egyébként a régen mindig viszonyítás kérdése, mert

Fetykó Judit
Berti, meg azok a dolgok...

23.

Már több mint egy éve, hogy a németek elfoglalták a
lengyeleket, a háborús hangulat itt is érződött. Az újság egyre
többet írt az oroszok lengyelországi hódításáról, egyre többet
beszéltek róla, hogy hamarosan nagy háború lesz. Negyvenegy
elejétől már elkezdtek sorozni, az év végére meg egyértelmű lett,
hogy bármikor jöhet a behívó. A faluban is minden épkézláb férfi
alkalmasnak bizonyult a sorozáson, de még alig volt, aki behívót
kapott.

Dargó Jani biztatta Bertit, hogy szedje össze a szükséges
okmányokat, mert ha véletlenül ő menne hamarabb ki a frontra,
akkor Berti tudja folytatni az üzletet, amíg lehet. De mivel az
istennek nem mentek a hivatalos eljárások, Berti már elunta; erre
azt javasolta neki az egyik volt párttársa, hogy kérjen
megbízhatósági igazolást, mert ha az van, akkor minden
gördülékenyen halad...

Tovább a teljes szöveghez>>>>

Péter Erika
Arcot rajzol a gyertyaláng

mesét mormolok,
úgy mozdulok, mintha lennél,
hordom mosolyod,
úgy mosolygok, mint anya,
ki bölcsőt ringat csendbe,
úgy ringatlak, mint zene,
dallampárt keresve.

Fényedben születtem,
tükrödben létezem,
igéket suttogok,
lelkemet vértetem,
s Te felragyogsz, éledsz,
világítasz, remegsz,
ünnepelsz, megsírsz,
emlékszel, s eltemetsz.

Gyertyád előtt állok,
golgotáddal szemben,
magasra száll lángod.
– Segíts hinni bennem!

Albert-Lőrincz Márton
Nélküled

Magyarország,
nélküled
összenyomja
nyelvem a
súlytalanság.

nekem úgy tűnik, csak néhány év telt el azóta - úgy hatvan. Ez pedig az örökkévalósághoz képest, semmiség.

Apám munkája miatt sűrűn költözködtünk, s hogy éppen ekkor, miért itt, és ebben az alföldi tanvillágban élünk, nem tudom.

Rada Gyula
Caesarhoz
a gladiátor

Gall vagyok. Seregeid előtt
nyílt meg előttem a rabság,
és Róma. Erő, kor, szellem,
vastag lábak, s kufáraid
verték a harcra. Nem
volt, mit választanom,
két halál élt
és a vágy aludt velem.
Mondhatom, gyűlöltelek.

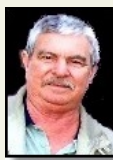
Szolgálatodban öltem
a fene vadakat, csellel
vérbe fagyott minden
éji harcos, s most sebed
sarában hörögve; ott
a győzelem koronája,
mit feltartott ujjal ordít
- remegve -,
a szolgálalkú nép....

Végh Sándor
Nagymama

kva a mába, csak a régít idézi,
a jövő semmisége már nem hazája,
a tollfosztás tiszta kétkezi világa,
boldogságot őrző otthonra emlékszik.

Élte zaklatott álláspontokat üvölt,
kezében ott remeg a kezdet és a vég,
mormogja a múlt képzeletét, a végtelen időt,
ami virágként hitt színeket, reményt,
fohászként, mint egy szelet kenyér.

Ricza István
December végén

Régi karácsonyi emlék:
Friss tea, vaj, puha zsemlék,
reggelit adnak eléd,
s tarhonya hússal ebéd.

Csak nevelő ez az otthon,
már sikerült beleszoknom...
Nincs napirend, tanulás?
Hát gyere most, anyu, láss!

Szabó Lőrinc

A VÁNDOR ELINDÚL

Bottal s öreg kutyámmal indúltam hazúlról.
Dalolva mentem és torkom nem únta még az
országút fáradságos énekét. - Tudod, hogy
a Nap barátja voltam? Ő édesítette
agyamat hajnali rétek szagával; aztán
minden csigát s kavicsot külön megmutatva
látni, szeretni és csodálni tanított...

Minden kanyarnál új dolgok fogadtak, és a
friss zöldben hófehér mérföldkövek ragyogtak
egyenlő távolokból. Majd, lombos hegyek közt,
még szebben tündökölt a sokalaku élet.

A Nap barátja voltam; ő kísért el estig,
s mikor már fölhalmozódtak az éj csodái,
csókkal búcsúzott tőlem. - Óvatos morajjal
tapogatózott lefelé a víz, s a pontyok
aludtak a tavakban. Lepihentem én is
s a föld s a fű íze ereimbe ivódott.

Fenyegető szemek szikráztak a bozótban,
de nem félttem: tudtam: a vén kutya vigyáz rám,
belefúrja szemét az állandó sötétbe
s őrt áll előrenyujtott nyakkal s tárt fülekkel.

FIATALOKHOZ

1

Neked ez se jó, neked az se jó,
kutya lélek.
Csak tudnám legalább, mit akarsz,
csak ismernélek, értenélek!

Én megnyugodnék, de te morogsz,
tiltakozol!
Az a gyerek vagy, az a hű akarat,
aki voltam valamikor.

BOLONDOK

Menjetez máshoz vigaszért!
Paphoz! Nőhöz! Akárhova!
Aki itt még örülni tud,
hazug, gonosz vagy ostoba.
Nektek öngyilkosság, ami
nekem céltalan nyugalom:
mindent tudok és tűrök és
unatkozom.

Hogy más is voltam, nem segít,
hogy más is leszek, nem vigasz;
hogy tisztább voltam, tévedés,
hogy tisztább vagyok, az is az.
Nekem minden egyforma már,
s hogy az élet hogy múlik el,
a másé vagy a magamé,
nem érdekel.

Magányom koronás ura,
mint minden féreg, vagyok én;
nem több, mint amit megeszek,
az állat vagy a rab növény.
Király vagyok, alázatos,
ki díszeit és rongyait
becsülni vagy szégyellni nem
méltóztatik.

Világ szive, Nap, vén bolond,
mindennek te vagy az oka!
Te szültél! te mozgatsz ma is
mindent buzgón ide-oda!
Elnézem kis játékaid
és azt mondom: Jó lesz, ha már
társad, az a másik bolond,
bennem megáll.

Az a tiszta hit, az a régi gyerek,
csupa mocsokba lát.
(Igaza lehet; de megéri, hogy
így marja miatta magát?)

Igaza? biztos? - kérdik a Bölcs
szörnyű szavai:
Mindenkinek csak az igaz,
ami hasznos neki!

Alkudj meg és élj, ez is elég,
bolond gyerek!
Ne sírj; s ahol mindenki vak,
hunyd be te is a félszemed!

2

Nem! nem! nem lehet abbahagyni!
Folytasd te a versemet,
ne hallgass, vádolj, tiltakozz,
te régi gyerek!

Csak fájj, csak sírj! Fegyver a sírás,
fegyver, míg nincs egyéb;
sokan fájtok ma, fiatalok,
kiknek az alku nem elég.

S ha gyenge, ha szörnyű és ha mese
az igazság, az se baj.
Ti más is vagytok: erő! idő!
S az idő mindent kicsikar!

Lelkem, hű öröm, meg akar
lopni az élet:
vigyázz, fülelj, rázd láncod, ugass,
lelkem, te kutya lélek!

Életrajz

EGY VOLT A VILÁG

Szép volt, isten volt, Egy Volt a Világ.
Tél, tavasz, nyár, ősz: meghitt tarkaság.
Égen és földön mosolygott a rend.
A nap hajnalban mindig megjelent,
mennyei munkás, hős, nagyrabecsült,
barát, aki velem kelt és feküdt,
és fűtött nekem és világított.
Fák közt a kert száz tűz-szeme nyitott;
és eső jött és elverte a port,
s éjjel szelíden csószködött a hold.
S mindezt nekem tették, személyesen,
és érdekes volt látni, hogy milyen
ügyes az ember. Én is az leszek?
Mért ne? (Hacsak a farkas meg nem esz!)
Borzongó percek s naphosszú öröm:
a tengertől még nem váltam külön,
nem voltam sziget... Imák és csodák:
szép volt, isten volt, Egy Volt a Világ.

A VÁNDOR ELINDÚL

HAZÁM

Nem faluba, nem Budapestre
és nemcsak magyarnak születtem,
fél Földre süt a nap felettem,
fél Földdel együtt fed az este.

Tanítóm minden, ami él,
apám a múlt egész világa
s addig terjed hazám határa,
ameddig az agyam elér.

Nagyon szegény, ki büszkeségét
más érdeméből lopja ki
s ripacsként a mellét veri
azért, ami helyette érték:

én azt szeretném, ha hazám,
e föld, hol mindent, ami ember,
vágytam példázni életemmel,
lehetne egykor büszke rám.

NYITOTT SZEMMEL

Nem az, hogy nincs sehol sem angyal,
hogy mást vártam, az volt a nagy baj,
az, hogy csalódní lehetett
s megútálni az életet.
Mindegy, miatta vagy miattam,
nyakig az undorba ragadtam
s tisztálkodtam s elment vele
ifjúságom nagyobb fele.

Volt néhány perc, a többbit,
a többbit, a többbit, -
- mit kerteljek? - a többbit
megette a fene.

Nyakig az undorba ragadtam,
a pénz beszélt, én meg ugattam,
aztán megúntam esztelen
siránkozni az életen
s elvonultam s békét találtam
a magam önkormányzatában,
ahol angyalnak nincs helye,
de az ördög sem fekete.

Van néhány perc, a többbit,
a többbit, a többbit, -
barátaim, a többbit
eheti a fene.

Mit hiszek, mi lesz, mi lehet még?
Hiszem a bestia szerencsét,
hiszem, hogy egyszer meghalok
és hiszem, hogy elrothadok;
ilyesmiket hiszek, de nekem
talán már erre sincs szükségem:
nyitott szemmel nézek bele
a rettenetes semmibe.

Lesz egy-két perc, a többbit,
a többbit, a többbit, -
- ügye, fiúk? - a többbit

Bottal s öreg kutyámmal indúltam hazúlról.
Dalolva mentem és torkom nem únta még az
országút fáradtságos énekét. - Tudod, hogy
a Nap barátja voltam? Ő édesítette
agyamat hajnali rétek szagával; aztán
minden csigát s kavicsot külön megmutatva
látni, szeretni és csodálni tanított...
Minden kanyarnál új dolgok fogadtak, és a
friss zöldben hófehér mérföldkövek ragyogtak
egyenlő távolokból. Majd, lombos hegyek közt,
még szebben tündökölt a sokalaku élet.
A Nap barátja voltam; ő kísért el estig,
s mikor már fölhalmozódtak az éj csodái,
csókkal búcsúzott tőlem. - Óvatos morajjal
tapogatózott lefelé a víz, s a pontyok
aludtak a tavakban. Lepihentem én is
s a föld s a fű íze ereimbe ivódott.
Fenyegető szemek szikráztak a bozótban,
de nem féltém: tudtam: a vén kutya vigyáz rám,
befúrja szemét az állandó sötétbe
s őrt áll előrenyujtott nyakkal s tárt fülekkel.

A TÚLSÓ PART

S ez lett fontos az Istenek előtt.
Áldottak voltak a titkos erők,
melyek a túlsó partra vittek át,
ahol a lélek elejti magát,
ahol gyógyul a fájó akarat,
ahol bilincset oldja a tudat,
ahol levedli magányát az Egy,
ahol a Sokba az ember hazamegy,
ahol félelem és vágy megszűnik,
ahol az ész nem érzi szárnyait,
ahol a cél leteszi fegyverét,
ahol tárgyaltan merengés a lét,
ahol úgy ringunk, mint tücsökzenén,
ahol már pusztá közeg az egyén,
ahol én jártam: minden pillanat,
ami csak rávesz, hogy felejtss magad:
ami, álmodva, a vég gyönyöre,
s ha ébredsz, a költészet kezdete.

Rippl-Rónai József: Narancsos csedélet.

OSTROM UTÁN

Ostrom után, két börtön közt, mikor

egybe meg a fene!

EGY VOLT A VILÁG

Szép volt, isten volt, Egy Volt a Világ.
Tél, tavasz, nyár, ősz: meghitt tarkaság.
Égen és földön mosolygott a rend.
A nap hajnalban mindig megjelent,
mennyei munkás, hős, nagyrabecsült,
barát, aki velem kelt és feküdt,
és fűtött nekem és világított.
Fák közt a kert száz tűz-szeme nyitott;
és eső jött és elverte a port,
s éjjel szelíden csószködött a hold.
S mindezt nekem tették, személyesen,
és érdekes volt látni, hogy milyen
ügyes az ember. Én is az leszek?
Mért ne? (Hacsak a farkas meg nem esz!)
Borzongó percek s naphosszú öröm:
a tengertől még nem váltam külön,
nem voltam sziget... Imák és csodák:
szép volt, isten volt, Egy Volt a Világ.

KÖZBEN A TÜCSKÖK

Közben a tücskök, egész nyáron át!...
Mint az örömük, építi magát
életem sok emléke, nagy s kicsi.
Nem is lehet sorjában mondani:
villan a kép, ugrik, furakodik,
kapcsolja, hívja jövő társait,
a másik messze mögötte marad,
s onnan szól közbe: minden pillanat
- amelyben él, az idő szalaként -
együtt érzi az egész szövevényt -
s az egésznek akar beszélni, mint
azok a részeg tücskök odakint:
mind magáét zengi, hirdeti,
a maga tudományát: szavaik
éj-nap némán is úgy zsvajganak,
úgy feszítik lelkemet, tollamat,
hogy már régen nem a réti zenét
kótázom, hanem ezt - a magamét!

MI MÉG?

Mi volt szép? Mi még? Kapásból, s ahogy
Kína mondja: a Tízezer Dolog,
az Egész Élet. Napfény, hópehely.
Nőkből, lányokból még egy tízezer.
Tízezer dal, kép, szobor. A tudás.
A nagy Szfinx s a papírgyártó darázs.
Tízezer álm, vers és gondolat.
A Cuha völgye. Mikroszkóp alatt
a lélek. A bors keresztmetszete.
Repülőgépről Svájcra nézni le.
Egy távolodó csónak. Meduzák
Helgolandnál. Kalypszó. Egy faág
a börtönből. Kislányom mosolya.
Az igazság. A régi Korcula.
Mosztár tücskei. Párizs. Titisee.
Tíz fényévem a Sziriusz felé...

jajban, tűzben, még mindig háborúban,
s ki hogy, boldogabban vagy szomorúbban
mint valaha, futottunk mind, komor
igazunkért, százezrek, s életünkért,
s én tudni, hogy megvagy-e: "Neki ő kell!"
gúnyolt barátom: "Máris ő! A nő kell!
azt lesi, poklát felejtve, a tündért!"
Tudta volna csak, csak sejtette volna,
mid voltam neked két évtized óta,
s mi nekem te! Nem csacska szerelem:
családomon túl, családomon innen
bőség és szükség, ha semmi, ha minden...
S hogy ma is az vagy, köszönöm, szivem!

SOKÍZÜLETI GYULLADÁS

Szúró csizmáit, lángoló
kesztyűit térdig, könyökig
rám húzta a fájdalom, és
kegyetlen dróthuzalait

csontjaimon átverve úgy
összevarrt, oly förtelmesen,
hogy izzó öltések alatt
üvölt most minden idegem.

Ezek az üvöltő jajok
ma az én csalogányaim
és pacsirtáim, ez a sok
égbetrillázó, buta kín,

ez a sok sajtó dagadás,
ez a sok áradt rém, ezek
a villámló térdek s bokák,
ezek a mennydörgő kezek,

ezen hasogatják agyam
és csak kínjaim tudata
emlékeztet még néha rá,
hogy ember voltam valaha.

Tavaszi előtt

– 1941 –

Esett, az ég most is borús,
de a madarak hangosak,
pitty-pitty zeng az eresz alatt
és vi-vi és csirip-csarap
s száz más, ugráló, csivogó,
érthetetlen kínai szó,
melyet ma mégis minden ért.
Éjjel a tavasz ideért! –
s most ablakhoz csal... Az elébb
a pocsolyában a veréb
lubickolt, aztán a rigó:
első fürdeje az idén:
lent hagyja lába nyomait
s már újra fent tollázkodik
a kerítésünk tetején.
Minden hogy hízik és dagad!
Kinyitom az ablakomat
s könnyű mámorral öblit a
langyos levegő: már csupa

Nem, nem, így a leltár is töredék:
Szép volt a vágy, hogy Semmi Sem Elég!

MOST CSAK LÉLEKBEN

Jó volt, míg éltél: most, bárhogy szeretlek,
nagyon hiányzik testi meleged,
hozzámbújásod, a tekinteted
és hangod selyme, s az állati selymek,
a bőrödéi, s mozgásod, a melled,
s mind, ami voltál, kéz, láb, szív, szemek,
agy, száj, fül: ha csak vártam jöttödöt,
érzékeim már veled töltekeztek,
s ha csókoltál, ettelek-ittalak,
hús, csont, ideg, száz szájjal szívталak,
s huszonöt évig meg nem untalak;
most csak lélekben tudunk keveredni
s meztelenséged is csak képzeletnyi:
nem bírod inged, a halált, levetni!

Búcsú

Jött a parancs: „Lőszert feladni,
s haza, Pestre!”... Öt napon át
mint az örültek, úgy rakodtak
Kisvárdán szegény katonák,
autók köröztek szakadatlan
a raktár s a vasút között,
az utolsó láda pedig
fehér virágba öltözött.

Azt vállukon, mint egy koporsót,
vitték, a virágos halált,
az állomásra, hol már mind a
harminchat vagon rakva állt,
s betették, trónra, az utolsó
gránátrakomány fölibe;
tizenöt hét minden keservét
temették dalolva vele.

S másnapra nőtt meg csak a nóta,
mikor a testvér félcsapat
szintén szabadult anyagától
s a két öröm egybeszakadt:
„Fiúk, este csajka bor ingyen,
saját guba a ráadás!”
Olyan murit még sohse látott
a nyirbaktai szállodás:

a villanyban is jecet égett,
de amikor, éjfél fele,
megléptem, még lángolva robbant
százötven tüzér éneke:
„Fújja a szél...!” – ablakon-ajtón
tűzvészként dőlt, édig csapott;
azt hittem, szétviszi az egész
lőszerkezelő oszlopot.

(1940)

A kimondhatatlan

fűszer! ez, igen, ez a kezdet!
Légy sütkérezik a falon,
a gyér fű ágaskodva reszket
s úgy issza, issza a napot.
A másik ablakhoz futok:
ott is fény! fény! Ni, mennyi lom
a bokrok alján, rossz fazék,
seprűnyél, téglák... S szinte vad
robbanásként áttör a nap:
kék s fehér úszó szigetek
tolják szét s össze az eget,
lent tűzpiros giliszta von
csíkot a sárga homokon,
feketén tündöklük a vén
fák törzse, aranyfeketén,
s a szürke háttérből, ahol
bozót ködlik, mint zöld gomoly
borzong elő bókolva szűz
galyaival a kerti fűz:
rajtuk már pattogzik a rügy!
Élet, új élet mindenütt,
csak én gyötrődöm... Istenem,
hogy tengek-lengek, betegen,
hitetlenül!... Csirip-csarap,
pitty-pitty... Mit mondtok, madarak?
Vi-vi-vi... Ugy-e, jobb, ha nektek
I. kötet 635
hiszek, a ti hireiteknek?
Itt a tavasz!... Kis madarak,
s titeket, ujjongó szavak,
mindenki jól ért, bárhogyan ért...

Imádkozzunk az emberért!

Be másképp, be másképp,

be másképp nézem a lányokat,
be másképp az éhes csibészt és
a kizsarrolt állatokat,
be másképp a fűben-akácban
úszó fehér-zöld nedveket,
be másképp a Nap bölcs futását
s a buta levéltetveket,

(és itt, prózában közbeszólva, egyáltalán mindent a földön, erőt, hitet, szépséget, Európát és Jupitert, a naponta-világjáró hajnalt és alkonyt, a lepkét és a lajhárt, a világító tengeri meduzákat és a sosalátott cethalat, de még azokat a benzinbűz teherautókat is, melyek percenként kilométernyi utat képesek megfertőzni az ibolyaszagú tavaszban,) –

be másképp, be másképp,
be másképp nézem, jaj nekem,
ötven után, kisemmizetten,
hökkenten és reménytelen,
be szontyolodva nézem őket
s mindent a tündér ég alatt,
mióta rossz szívem irigyli
szívüket, a motorukat!

Januáréji olvadás

A szived majd nem megszakad,
szólnál, de szavad elakad,
szólnál, de görcs és fájdalom
fuldoklik föl a torkodon,

oly mélyről, mintha lelkedet,
a recsegő idegeket
húzná magával, úgy sajog
szád felé néma sóhajod.

S egyszerre oly gyöngé leszel,
hogy szárnyas szédülés ölel,
fogaid közül valami
sírás, valami állati

nyöszörgés kinlódik elő
s azt hiszed: a következő
pillanat mindent, ami él,
elfúj, mint pókhálót a szél.

Új hazád

Szöktél volna csak, akárhova, szöknék,
keresnélek, víz alatt, föld felett.
Sárga kikötők? Néger szigetek?
Föltépném csillagunk Egyenlítőjét!
S vitt volna uj egekbe repülőgép,
tudós próba, úrhajó, örület:
indulnék én is –: hátha rád lelek?
S pörölnék a Pokollal – könyörögnék,
uj Orpheus!... Napok eddig, s hetek,
óh, de nehezek voltak nélküled!
Ami most jön, hosszabb és nehezebb.
Sehol-Soha a neve új hazádnak:
ott vagy. Ott se vagy. Nem vagy: csak a fáradt
képelet kapkod a Semmibe utánad.

Ujévi katica

Hegyi házamból, vérpiros, kis
remény, tavasz s nyár bogara,
fedeles szárnyad emelintve
vágyad már ki, szabadba vinne,
réglátott katica?

Vadkan csörtet a havas erdőn
s varjaival károg a tél.
Bent víz vár, méz, lekvár, – ajándék:
hétszer-hét nap kell, vagy talán még
több is, hogy kint megélj!

Túlkorai fény csalt elő: jobb,
ha még ablakomban maradsz.
Az új évnek vagy hírhozója,
mint a kéményseprő, a gomba
s a szerencsemalac, –

ne menj hát halni, pici Hétpötty!
Volna csak itt, példádon át
szemeimmel hátra s előre
a hét pecséttel zárt jövőbe
látna ma a világ!

Kicsal az éjbe az arany Hold:
arany, sok fagyezüst után!
Száz arca nevetve virít száz
ujszülött, éji pocsolján.
Láthatatlan erek csörögnek,
csengőket csöppent az eresz;
nekem most szép a hó: siratja,
 hogyan vége lesz.

Langyos szél szántja lent a földet,
szántja a fenti Adriát;
ezüstkék párakon arany Hold
s száz arany csillag ugrat át.
Ádáz csata dül a magasban,
tengeré, kontinenseké...
Csengi, éj, csilingelj, olvadás, a
 tavasz elé!

Meglepetések

I.

Gyanútlan vers október 15.-én

Szájon csókol a pillanat,
másik kést üt a szivedig,
a harmadik halk telehold,
szív rózsája a negyedik,

van tömör-édes, mint a méz,
van lángvető csipkebokor,
van, mely egy elnémult világ,
van, mely kurjongat, mint a bor,

van, melyet észre sem veszünk,
hallhatatlan, sóvár zene,
van mindenüttjelenvaló,
van szétvivő mindenfele,

ez tűz, mely Földet nyal körül,
az egy katicát tapos el,
van gyermekkorba kérdező,
van, mely Afrikából felel,

van, melyben villájával az
ördög felszúr a föld alól,
van atomgáz, bombahalál –
s van legvégső csömör, mely oly

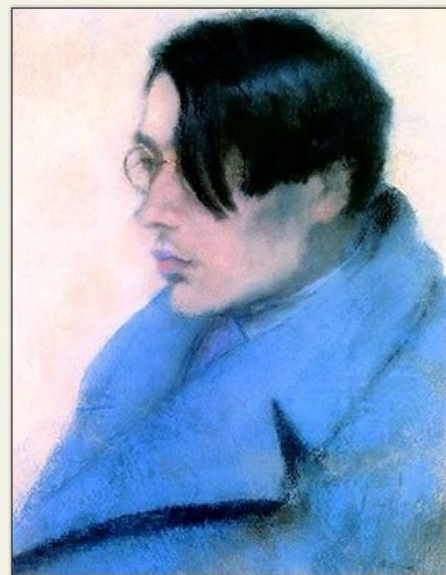
bambán, szeliden néz, olyan
ökklendtetőn és kedvesen,
mint kifliből a svábbogár,
mint kolbászból a birkaszem.

II.

Egy hét múlva

Rá egy hét: pár óra alatt
felnyüzsgött az országnyi Boly:
a dermedt Dávid talpraállt
s ledőlt a Góliát-szobor.

Sipkákra bimbó nyílt! magyar!

Ripply-Rónai József: Szabó Lőrinc.

[Borzadtam... – Eszmék, cserben hagyatok?...]

Borzadtam... – Eszmék, cserben hagyatok?
Ringyókként rójátok a piacot,
mindenki háza már a tietek,
vad szájakon kopik a nevetek,
nem találtok vissza az ég felé,
mindenkié vagytok és senkié.
Ti vagytok ezek? Ti, mennyei nők?
Szerelmetekkel olyan szeretők
dicsekszenek, akiket valaha
nem vonzott semmi szentség mámore,
szeretők, rutak, szennyesek, gazok,
akiktől tegnap még irtóztatok.
Ti vagytok ezek? Igazság, te vagy?
Utcán árulod tündér titkodat?
Olyan kapós lettél egyszerre, hogy
már száz tanyád van, ezer otthonod,
egyszerre százé lehetsz, ezreké?
Mindenkié lettél? Vagy senkié?

Klára

Szépen megkérem,
szépet meséljen.
Amikor a mese szól,
figyeljeteK ide jól:
úgy szállunk egy más világba,
mintha vinne tündér szárnya
vagy mintha egy égi álom
terülne el a világon.

Amikor a mese szól,
figyeljeteK ide jól:
szívünk kis piros harang lesz,
nevetése, könnye hang lesz.
És ez a hang mit jelent?
Tudja minden rang és rend:
Kik így sirnak és kacagnak,
tetszenek az angyaloknak.

Parittyá benzint röpitett.
„Hacaca!” – szólt a rádió.
Éheztek a becsületet.

Szabadság, itt hordozta hős
zászlaidat az ifjuság!
S a sírt, melyből nép lép ki, már
ámúlva nézte a világ.

Tíz nap szabadság? Tizenegy!
Csók, szívre, minden pillanat!
És nem volt többé szégyen az,
hogy a magyar nép fia vagy.

Tíz nap szabadság? Tizenegy!
Terv forrt; gyúlt, égett minden agy.
Lombikban feszült a jövőnk.
S temettük a halottakat.

Ablakunk mind fény, gyertyaláng!
Aztán már settengő gyanuk.
Még egy éj. S Budapest köré
vashernyók gyűrűje szorult.

III.

December közepe

Aztán jajdúlt a hajnal és
reggelre ránkvirradt az est.
A Tízezertalpú tiport
s tótágast táncolt a Groteszk:

Ambrus WC-ről, vizavi
akna jött és ágyúgolyó, –
ágy mellől szekrény s fal kiment!
„Gimbelem”, szólt a rádió.

És Valami tanácskozott
és aztán Ugyanaz, megint,
és züllött, körben, minden a
Föld züllött szokása szerint;

s a talpak jártak. Nem tudom,
már nem tudom, hogy volt s mi lett.
Már nem tudom. De teltek a
napok s az évhosszú hetek:

hallottuk, Ausztriába hogy
húzták a deportált Dunát
s gyárakban ma is puskatűz
ajánlotta a hacacát...

De csak szájon csókol a perc
s jó remény némítja a jajt:
Nem! Rabok tovább nem leszünk!
És: Isten áldd meg a magyar

Ami igaz, ami kedves,
a mesében, ugye, meglesz?
Mert ami jó és szép nékem,
kétszer oly szép a mesében.

Prológus egy Shakespeare-előadáshoz

Tisztelt közönség, én, a Bolond,
okos és jókedvű vagyok;
eszem akkor szülte a Költő,
amikor ezt a darabot:
háromszázötven éve nézem,
hogy kacag és sír a világ,
gúnyolom a tragédiákat
s tapsolom a komédiát.

De rám e perc új szerepet ró,
mert azt kell bejelentennem,
hogy Alkotóm szava először
zendül meg ezen a színen:
ifjú színházunk most idézi
először Shakespeare szellemét,
napfényes zivatarba gyűjtve
ami benne mély, drága, szép.

Mindazt, ami ábránd s valóság
s ibolyaillatként sodor,
szív titka, szivárványmagas vágy
és pokolzengető humor,
odaadás a szerelemben
s bölcsesség s emberszeretet
s boldog veszély s baráti hűség
s életerő, talpraesett,

mindazt édes játékba fogja
a Költő nagy művésze,
rá-rásujtva a puritán góg
öntelt számárfüleire –
a sárgalábú vaskalaposság
megkapja, ami neki jár:
becsületnek cinkosa itt még
az is, aki csak jómadár.

„Vizkereszt”, vagy „Amit akartok”,
igéri a komédiánk;
s ha játékunk csak félig ég úgy,
mint a szívünk Shakespeare iránt,
akkor ne fussatok a végén
– sőt közben sem! – de dördülő
tenyeretekről zúgjon a taps,
mint a nyári záporosó!

(1954. május 8.)

Schilling Árpád

Foto: origo

Kult 2016

Magyarország kultúrája egy nagy, egyre szélesedő verem. Önként zuhanunk bele, fölöttünk gyűlnek a dögevők.

2016-ban újabb nagyszerű filmek és színházi előadások, kiállítások és koncertek valósulnak majd meg állami pénzből, az állami intézményi rendszer jóvoltából. Újabb tagokkal bővül a Magyar Művészeti Akadémia, a Magyar Nemzeti Filmalap a legjelentősebb fesztiválokra küldi ki méltán elismert alkotóit, és minden korábbinál sikeresebben zárul a Pécsi Országos Színházi Találkozó. A kulturális élet pezseg, bőven szórja elének drága kincseit, és mi, műveltségünkre büszke polgárok, boldogan vetjük bele magunkat e színes kavalkádba. Budapest európai kulturális fővárosként funkcionál, az idelátogató temérdek turista és üzletember csak ámul és bámul a gazdag kínálat láttán. Lesznek neves művészeink, akik mind itthon, mind határainkon túl elkápráztatják majd a nagyérdeműt. Lesz megannyi díj és kitüntetés, és olyan is akad, aki átveszi a Szent István-rendet. A magyar művészet él és virul, ezt letagadni, vagy megkérdőjelezni dőreség.

De mi lesz a kultúrával? Azzal a kultúrával, amely ember és ember, ember és természet viszonyát jelenti. Azzal a kultúrával, amely az emberség gyakorlati megvalósulása, amely nem passzív szemlélődést, hanem aktív részvételt kíván. A kultúra mindaz, ahogy egymáshoz érünk, egymáshoz szólunk, ahogy a jövőnkéről gondolkozunk, és amit megteszünk érte, ahogy politizálunk, ahogy rendet teszünk, ahogy vetünk és aratunk, ahogy nevelünk és gyógyítunk, ahogy vagyunk itt és most. Na, ezzel mi lesz?

A művészet léha szórakozás. Lehet alkotni szépet, jót, megrendítőt és tanulságosat akkor is, ha az alkotók és a befogadók egytől egyig kulturálatlanok, vagyis egymás közötti viszonyaikat nem a létrehozott produktumban megnevezett magas röptű értékek jellemzik. A művész, a mecénás és a műélvező lehet szar alak, becstelen briganti, az senkit sem zavar. A művészet produkciós vállalkozás, termékorientált verseny. Nem több, s persze nem is kevesebb. A kultúra az más. A kultúra nem termék, nem lehet megvenni, és nem lehet támogatni sem. A kultúra lassan, nagyon lassan alakul ki, vagy át, leggyakrabban úgy, hogy észre sem vesszük. A kultúra hol olyan, mint a gyertya lángja, máskor meg olyan, mint a köd.

Magyarország (és nem általában a magyarok) kultúrája most olyan, mint egy nagy verem, amely egyre szélesedik, s mélyül. Zuhangatunk bele önként, s dalolva, mit sem törődve holmi erkölcsi megfontolásokkal, hiszen a veremben mire mennénk a morállal. Ott erős kezekre és lábakra van szükség, hogy távol tartsuk magunktól a sötétben tolongó tömeget. A verem kultúrája a túlélés ösztöne. Sem több, sem kevesebb, mint öniség.

A konszolidáció alapja a közös sors délibábjának felismerése, tehát nem beletörődés, hanem megvilágosodás. Egyszer csak arra leszünk figyelmesek, hogy mindenki ugyanabban és ugyanabból él. Nem lehet moslék, amit ennyi üdvözült zabál. Hát miért pont én lógnék ki a sorból? Miért pont nekem kellene ellentmondanom? Most, amikor életem teljében vagyok, kinek használnék elhullott mártírként? Rátermettségemet épphogy nem az ellenállás, hanem az önmegvalósítás bizonyítaná. Az állandó kesergők nem épp attól rettegnek, hogy lelepleződik a tehetségtelenségük? Aki nem tud azonosulni a Nemzeti Együttműködés Rendszerével, az nem forradalmár, hanem lúzer.

2016-ban sokszor hangzik majd el, először halkán, szégyenlősen, csak úgy a gallér mögé brummogva, majd egyre bátrabban, idővel eszelősen, hogy: ez jár nekem. Miért jár? Mert megszenvedtem érte. Mert eleget hallgattam, eleget túrtam, most már nekem is kell a jó. Nem akármilyen jó: az állami jó. Nekem is jár a támogatás, nekem is jár a kedvező hitel, nekem is, nekem is, nekem is. Hát annyit loptak már, és senkit sem érdekel, senki sem tesz semmit. Nem érdekel, hogy Nyugaton máshogy, nem érdekel, hogy rajtam is múlik, nem érdekel, hogy csak össze kellene fogni. Nem, nem, nem. Én akarok most nyerni, én akarom most megmutatni magam. És ha kell, kezet fogok bárkivel, ha kell, olyan

segget is kinyalok, amelyiknek a szagát már senki sem bírja elviselni. Nem érdekel semmi, győzni akarok. Én akarok győzni.

2016-ban lesz futball-Európa-bajnokság és lesz olimpia is. Versenyezni fog az egész ország, ettől lesz hangos a média. Mindenki küzdeni fog mindenki ellen. Mert a harc is jár. Igen, jogunk van pépesre verni egymás pofáját. A verem kultúrájában nagy pofonok csattannak majd el, és senki sem ússza meg, hogy eleredjen az orra vére. Egyre erőszakosabbak és egyre érzéketlenebbek leszünk. Tolongani fogunk a díjátadókon és a pénztárak előtt. Lassan körbeér a kerítés az ország körül. Lassan mindenki belátja, hogy ez jól van így. Lassan belakjuk a szabadságot, a testvériséget és egyenlőséget nélkülöző új világunkat, amelynek két alappillére: a góg és a kétszínűség. Lassan nem lesz meglepő semmi sem.

A verem felett énekesmadarak helyett dögevők köröznek. A rothadó lelkiismeretünk szagára gyűlnek ide. Ez marad a kultúránkból. De nincs miért szégyenkeznünk. Lassan, de biztosan egész Európából csak egy verem marad: telis-tele rothadó lelkiismerettel meg pompás művészi alkotásokkal.

SCHILLING ÁRPÁD

rendező, a Krétakör alapítvány művészeti vezetője

[<vissza a nyitó oldalra.](#)

vendégkönyv